

5° Tableau : Poids.

Nom des anciens poids	Noms des communes où ils étoient en usage		leur valeur	H DG
			en grammes	Milligram ¹
Le grain	Bruges et ci-devant Franc		0,05032	0,005032
Le gros	Ibid.		3,623	0,036230
L'once	Ibid.		28,99	0,289900
La livre	Ibid.		463,9	4,639000
La livre de 14 onces	Bruges et Courtray		428,828	4,288280
La drachme, poids des apoticairees	Bruges		2,899	0,028990
L'once, Idem	Ib.		23,195	0,231950
La livre, Id.	Ib.		278,34	2,783400
Le poids des boulangers	Ostende		115,753	1,157530
La livre	Ostende		462,814	4,628140
La livre	Ypres		430,827	4,308270
La livre	Roulers		435,8256	4,358256
La livre	Thielt		427,379	4,273790
La livre	Poperingue		456,217	4,562170

Fait à Bruges le 29 fructidor an 9.

Les membres de la Commission des poids et mesures.

(Get. :) De Coninck-Outryve, président ; Leheloco, secrétaire ;
Hahn ; P. Beyts.

1. Nota : les décimales sont des centimes de milligrammes ; isolément pris le 1er chiffre représente des hectogrammes ou nouvelles onces, le 2e des hécigrammes ou nouveaux gros, le 3e des grammes ou deniers, le 4e des hécigrammes ou nouveau grains, le 5e des centigrammes et le 6e des milligrammes.

DE TEKENING VAN DE BRUGSE BOETPROCESSIE

Van de boetprocessie, die van 1626 tot en met 1777 door de straten van Brugge trok en het voorbeeld was voor gelijkaardige processies te Kortrijk, Menen, Veurne en Oostende, wordt in het Prentenkabinet (fonds Fétis) van de Koninklijke Bibliotheek te Brussel een tekening bewaard. Deze pentekening - 24,50 cm. hoog en, volgens de steek-

kaart van het Prentenkabinet, 25 m. lang - is met waterverf gehoogd; H. Stalpaert bestudeerde ze uitvoerig in zijn bijdrage: «De boetprocessie van Brugge»¹. De auteur zag er een anoniem werk in uit de school van de 18^e-eeuwse Brugse schilder Jan Garemijn² en meende «dat de oorspronkelijke uitvoering op verschillende exemplaren geschiedde», waarschijnlijk als programma voor de organisatoren, tenzij de tekening was opgevat als een herinnering aan de processie na haar afschaffing in 1778 met het oog op een gebeurlijke herinrichting³.

Een en ander mag hier nu verduidelijkt worden. De Brugse kroniekschrijver en schilder P. Ledoulx (1730-1807) schrijft op blz. 109-110 van zijn hs. over de Brugse kunstenaars⁴ dat de schilder Jozef Malfait (1745-1797), krankzinnig opgenomen in het Sint-Juliaanshospitaal, op een lange rol papier de boetprocessie getekend heeft⁵. Uit de nota van Ledoulx blijkt wel dat de tekening een enig stuk was, maar over de juiste datum zijn we niet nauwkeurig ingelicht. Misschien heeft broeder P. Valckenaere de tekening aan Malfait gevraagd als gedachtenis aan de processie, na haar afschaffing in 1778. Malfait is inderdaad maar omstreeks 1775 in Brugge teruggekeerd, schrijft Ledoulx; hij werd kort daarop in Sint-Juliaans opgenomen. Wat er ook van zij, de tekening is niet ontstaan op last van de organisatoren, maar wel uit de belangstelling van één persoon.

L. DEVLIEGHER

BIJLAGE

«Nu aldaer [in het Sint-Juliaanshospitaal] soo gesteld sijnde niettegenstaende sijne krankzinnigheijd en dat hij hem noch bezig hield met te teekenen, soo heeft broeder Pieter Valckenaere, meester van dit hospitaal, hem verwillight om in figuren te brengen

1. Verschenen in *Ars Folklorica* 2 (1956), blz. 43-60.

2. Zie over Jan Garemijn: A. Janssens de Bisthoven, *De schilder Jan Garemijn (1712-1799)*, in de katalogus *Drie Vlaamse Meesters van de XVIIIe eeuw*, Brugge, 1955, blz. 11-68.

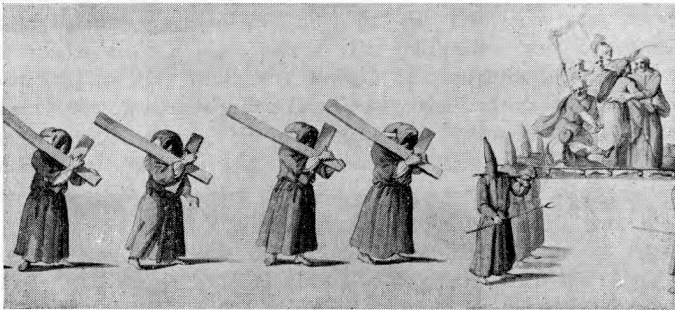
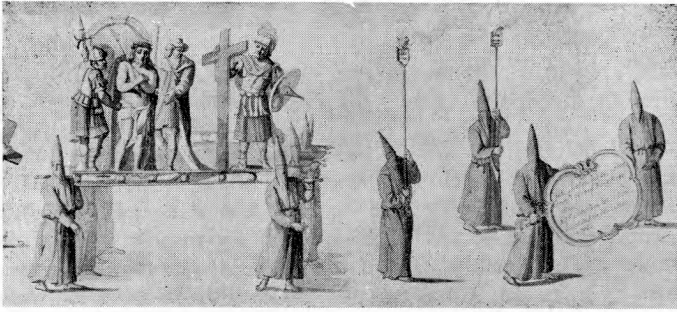
3. De Brugse boetprocessie werd afgeschaft bij dekreet van 23 maart 1778.

4. P. Ledoulx, *Levens der konstschilders, konstenaers en konstenaeressen soo in 't schilderen, beeldhouwen als ander konsten de welke van de stadt van Brugge gebooren sijn, ofte aldaer hunne konsten geoeffent hebben* (Hs. op het stadsarchief te Brugge).

5. Zie: Bijlage.

geheel de palm-sondagh processie, de welcke binnen Brugge alle jaere gehouden wierd en onderbleven is sedert het jaer 1778. Deselve heeft hij op het papier gesteld in een lange rolle en heeft daerin verbeeld alle de penitenten in hun kleedingen met de fackels, cruijzen en andere instrumenten die door de selve gedregen wierden, benevens alle de vertooningen van al de H. Mysterien van de Passie Christi op de statien benevens al de Capucijnen, den choor van St. Salvators. Immers daer in is niet te kort, bestaende dese processie uijt sevenhondert figuren, sonder te rekenen de statien van de H. Mysterien het welcke den geseijden meester ten lesten voldaen heeft gekregen met veel moeite, beloften en streelen, want men met geen sinneloosen mensch en kan doen dat men wilt. De processie is gedaen op het geseijde papier, dat men in het fransch noemt volgens de schilderkonst peint en gouasse, met het berlins blauw, en is van een tamelijcke teekeninge. Den meergemelden meester om dat met veel sorgte te bewaeren, heeft dat doen stellen in een kasse met een glas daervooren, draaijende op twee rollen, het welcken men aen de liefhebbers laet sien, tot gedachtenisse van de selve processie.

Uit: P. Ledoux, *Levens der konstschilders*...., blz. 109-110 (Hs. op het Stadsarchief van Brugge).

*J. Malfait, De boetprocessie te Brugge, fragment
(laatste kwart van de 18e eeuw).*

Prentenkabinet van de K.B. te Brussel.

Fotos H. Stalpaert